

Bogdan Kisiała
Akademia Techniczno–Humanistyczna w Bielsku-Białej
Tomasz Gruszka¹

Kłopoty ze zniszczoną paletą

Trach. Operator wózka bez wycucia ułożył paletę na naczepie. Już z daleka widać, że równy rząd dotychczas ułożonego ładunku lamie się wyraźnie obok „widlaka”. Biegnijmy sprawdzić, co się stało! Uff – towar nie uległ uszkodzeniu! Na szczęście tylko załamała się paleta. Błyskawicznie „organizujemy” nową paletę, przekładamy towar i... po sprawie. Któż z nas nie przeżył takiej sytuacji. Najważniejsze, że szybko poradziłeś sobie z problemem i dalszy załadunek przebiegł sprawnie. A co z tytułową paletą? Jak tylko trafi się jakiś wolny samochód, to kierowca podrzuci ją wraz z kilkoma innymi do domu Pana Józefa (naszego magazyniera), który prozaicznie przeznaczy ją na opał. My pozbywamy się kłopotu i oszczędzamy na wywozie śmiecia, a nasz pracownik będzie miał ciepło w domu.

To, co wydaje się nam oczywiste, nie jest takie proste z punktu widzenia przepisów obowiązującego prawa. Trzeba nam zdać sobie sprawę, iż w chwili gdy nasza paleta uległa zniszczeniu, staliśmy się wytwórcą odpadu i jako wytwórca jesteśmy za ten odpad odpowiedzialni!

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o odpadach², odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Zniszczona paleta to z pewnością przedmiot, którego się zamierzamy pozbyć (względnie już pozbywamy). Odesłanie do stworzonego przez ustawodawcę katalogu odpadów ma tu znaczenie drugorzędne. Katalog ten nie tylko systematyzuje od-

pady wymieniając poszczególne ich grupy (np. – Q4 – substancje lub przedmioty, które zostały rozlane, rozsypane, zgubione lub takie, które uległy innemu zdarzeniu losowemu, w tym zanieczyszczone wskutek wypadku lub powstałe wskutek prowadzenia akcji ratowniczej), lecz także zamyka ewentualną furtkę tworząc kategorię Q16, do której zaliczamy wszelkie substancje lub przedmioty, które nie zostały uwzględnione w powyższych kategoriach (np. z działalności usługowej, remontowej).

Dlatego też, w wyniku drobnego incydentu na rampie załadowniczej, staliśmy się wytwórcą odpadu, a zarazem jego posiadaczem. Pod pojęciem wytwórcy odpadów ustawodawca rozumie każdego, kogo działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów. Posiadacz odpadu to każdy, kto faktycznie włada odpadem (wytwórca odpadu, inna osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów. Domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Jako wytwórca i posiadacz odpadu jesteśmy zobowiązani do prowadzenia swej działalności zgodnie z określonymi przez ustawodawcę zasadami gospodarowania odpadami. Wymieńmy kilka z nich. Musimy pamiętać (art. 5 ustawy o odpadach), że każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwienie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

wanzl
KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE SKLEPÓW

Oferujemy:

- regały sklepowe
- systemy prowadzenia klienta
- kontenery transportowe
- poczta pneumatyczna
- nadstawki paletowe
- stoły ekspozycyjne
- wózki transportowe
- wózki sklepowe
- boksy kasowe

WANZL Sp. z o.o., 05-830 Nadarzyn
ul. Mszczonowska 69 tel.: +4822 739.73.80
e-mail: wanzl@wanzl.pl

¹ Kontakt z autorami: kglogistyka@vp.pl Fot: 2 x B.Kisiała

² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z dnia 20 czerwca 2001 r. Nr 62, poz. 628 ze zm.).

Wytwórca odpadu jest obowiązany do stosowania takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia, lub zdrowia ludzi (art. 6 ustawy o odpadach). Posiadacz odpadu jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Posiadacz odpadów jest obowiązany w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych, lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Odpady, których nie udało się poddać odzyskowi, powinny być tak unieszkodliwiane, aby składowane były wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nieuzasadnione z przyczyn ekologicznych, lub ekonomicznych (art. 7 ustawy o odpadach).

Czytając powyższe uregulowania automatycznie nasuwa się pytanie, czy wszystkie przywoływane w nich procedury i wymogi dotyczą na pewno nas i naszej, już teraz nieszczęsnej palety. Czy ustawodawca, który powinien być przecież ustawodawcą racjonalnym, nie przewidział jakiegoś „normalnego” wyjścia z tak banalnej sytuacji. Jako wytwórca odpadów możemy zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów (art. 25. ust. 1 ustawy o odpadach) – zwykle przedsiębiorstwu gospodarki komunalnej odbierającemu od nas „śmieci”. Nasz problem rozwiązujemy tu za cenę dodatkowej usługi, związanej z odbiorem zwiększonej masy odpadów. Mówiąc wprost, zniszczenie palety niesie z sobą nie tylko konieczność zakupu nowej, lecz także konieczność poniesienia kosztu jej utylizacji.

Czy nie można uniknąć takich dodatkowych kosztów i przekazać zniszczoną paletę pragnącemu ją zabrać pracownikowi? Odpowiedź niesie zapis art. 33 ustawy o odpadach. Zgodnie z nim, posiadacz odpadów może przekazać określone rodzaje

odpadów w celu ich wykorzystania osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej, nie będącym przedsiębiorcami, na ich własne potrzeby. Rozwiązanie to dotyczy również zniszczonej palety. Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie będącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby³, można przekazać tym osobom m.in. odpady z kory i drewna, opakowania z drewna oraz drewno. Dlatego można w ramach obowiązujących przepisów prawa przekazać osobom fizycznym, na ich własne potrzeby (np. opałowe) zniszczone czy uszkodzone palety. Na marginesie warto zauważyć, iż poza drewnem i jego odpadami na mocy cytowanego rozporządzenia możemy przekazać osobom fizycznym i jednostkom organizacyjnym, nie będącymi przedsiębiorcami, także i inne, często powstające w magazynie odpady, jak opakowania z papieru, tektury, drewna, tworzyw sztucznych czy metali. Nasz problem wydaje się więc rozwiązany

Zdaniem ustawodawcy, musimy zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt sprawy – transport odpadu, tutaj uszkodzonej palety. Drewno i jego odpady nie znalazły się na liście rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów⁴ (choć znajdziemy tam m.in. opakowania z papieru, tektury, tworzyw sztucznych, drewna, metali, szkła, tekstyliów, jak i opakowania wielomateriałowe). Dlatego też, niemal do końca ub.r. (a ściślej rzecz ujmując – do 13.10.2005 r.) transport taki mogliśmy powierzyć jedynie kwalifikowanemu przewoźnikowi (wołą ustawodawcy, poza przypadkami wskazanymi w cytowanym powyżej rozporządzeniu, transport odpadów wymaga stosownego zezwolenia). Aktualnie, nowelą z dnia 29 lipca 2005⁵ wprowadzono nowe rozwiązanie w tym zakresie. W myśl art. 33 ust. 1a ustawy o odpadach, transport odpadów, o których mowa w ust. 1 (chodzi tu o odpady które możemy przekazać osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej nie będącym przedsiębiorcami), przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne nie będące przedsiębiorcami, do miejsca wykorzystania tych odpadów, nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów. Oznacza to, że przekazując Panu Józefowi zniszczone palety, nie możemy ich „podrzucić” korzystając z wolnego samochodu przewoźnika, przejeżdżającego w drodze powrotnej z naszego magazynu obok domu Pana Józefa, o ile nie posiada on stosownych uprawnień. Transport taki może wykonać jednak sam Pan Józef, inna osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, nie będąca przedsiębiorcą. Przyjęte rozwiązanie, jakkolwiek trudne do uznania za w pełni racjonalne, uznać należy za postęp w odniesieniu do dotychczasowego stanu prawnego, gdy przewóz taki wykonać mógł jedynie uprawniony przewoźnik.

Kłopot ze zniszczoną paletą został zażegnany. Wystarczyła drobna modyfikacja naszych działań, by przebiegały one zgodnie z wymogami ustawodawcy i jednocześnie racjonalizmem życiowym. Niemniej, gdzieś w nas słychać głos sprzeciwu – jak długo jeszcze proste i zwyczajne sytuacje będą regulowane nader skomplikowanymi normami prawa?

³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, nie będącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby (Dz.U. z dnia 14 czerwca 2002 r., Nr 74, poz. 686).

⁴ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymaga zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów (Dz.U. z dnia 04 lutego 2004r., Nr 16, poz. 154).

⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 175 poz.1458).